

У зв'язку з цим виникає потреба у створенні форми плану самостійних робіт у навчальному процесі, яка б дозволяла враховувати всі вище згадані аспекти. Така форма плану має бути, з одного боку, придатна для використання в будь-якій академічній групі і кожному викладачеві, з іншого боку, повинна бути зручною для відображення різних моделей систем самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Тобто форма плану самостійної роботи у навчальному процесі повинна включати:

- самостійні роботи за дидактичною ціллю;
- навчаючі, контролюючі самостійні роботи;
- індивідуальні, групові, фронтальні форми організації самостійної роботи;
- час виконання, критерії оцінювання самостійної роботи.

Запропонована форма плану дозволить створити модель системи самостійних робіт, завдяки якій можна буде здійснити диференціацію навчання за ступенем розвитку умінь та навичок (індивідуальна, групова, фронтальна роботи), властивостей розумової діяльності (роботи за зразком, реконструктивні, творчі), індивідуальним темпом навчання для кожного студента, сприяти створенню мотиваційної системи щодо вивчення теми.

В. В. Петрович, старш. викл.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу

МОТИВАЦІЇ І ПІДСУМКОВА ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ТРЕНІНГОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ

В контексті модернізації вищої освіти України визначені основні напрямки підвищення якості підготовки фахівців згідно вимогам Міжнародних стандартів. Серед цих напрямів важливе місце займає впровадження тренінгової технології в навчальному процесі. Головним призначенням застосування тренінгового процесу має бути засвоєння та стабілізація професійних навичок студентів, набутих ними під час теоретичних та практичних занять з певної дисципліни. Разом з тим, тренінг є важливим засобом щодо творчого самовираження студентами власних думок, ідей та формування на цій основі певної концептуальної системи. Використання в процесі здійснення тренінгу уніфікованої інфор-

маційної бази даних, орієнтованої на техніко-економічні показники віртуального підприємства, до певної міри вирішує проблему обмеженого доступу студентів до реальних інформаційних потоків, притаманних сучасному господарчому утворенню, що функціонує в умовах ринкової економіки. Разом з тим, створюються об'єктивні передумови вирішення імітаційних задач, типових щодо певних ситуацій, які виникають в економічній роботі. Застосування уніфікованої бази даних є інтегруючою основою реалізації взаємозв'язку між окремими елементами тренінгового процесу, що сприяє можливості апробації творчого потенціалу студентів. Переважна більшість ситуаційних імітаційних задач, вирішення яких обумовлює особливості змісту тренінгової технології з дисципліни «Економічний аналіз», передбачає визначення резервів підвищення ефективності виробництва. Реалізація цих резервів сприяє збільшенню обсягу виробництва продукції, зменшенню її собівартості, підвищенню прибутку та рентабельності віртуального підприємства, техніко-економічні показники якого являють основу побудови уніфікованої інформаційної бази даних. У процесі реалізації певного тренінгового процесу має бути побудована загальна економіко-математична модель відповідно до визначеного напрямку аналітичного дослідження. Якщо таким напрямком є ефективність використання трудових ресурсів, то студенти повинні реалізувати набуті професійні навички щодо вміння побудови необхідних моделей (на два, три і чотири фактори) по визначенню резервів збільшення обсягу продукції. Важливе місце у формуванні технології тренінгу належить обґрунтуванню активної і зацікавленої участі студентів у результатах його реалізації. Так, у контексті тренінгу по аналізу ефективності використання трудових ресурсів, мова йде про розробку і запровадження інтегрованої моделі щодо підсумкової оцінки роботи студентів. У процесі формування такої моделі доцільним може бути використання методу функціонування системи багатфакторної оцінки знань. Характерним принципом побудови тренінгової технології є визначення викладачем контрольних значень по критеріальних показниках оцінювання знань студентів у відповідності до інформаційної бази даних. Такими показниками можуть бути значення додаткових обсягів продукції, можливих до отримання внаслідок мобілізації резервів, визначених відповідно до кожної з трьох моделей вирішення аналітичної задачі. Рівень відповідності можливого збільшення обсягу товарної продукції, визначеного студентами згідно інформаційної бази даних контрольному, може бути використаним за критерій в підсумковому оцінюванні знань

студентів. Для узагальнення підсумкової оцінки доцільно використати середнє арифметичне значення за критеріальними показниками по кожній з моделей вирішення задачі. Запропонована оцінка за інтегральним узагальнюючим показником тотожна діючому оцінюванню знань за стобальною шкалою, що здійснюється у відповідності до загальних вимог.

*В. В. Петруніна, асист.,
кафедра обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу*

ДО ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Вплив глобалізації як об'єктивного процесу трансграничного руху, що заторкає інтереси всього світового співтовариства, є об'єктивним та важкооцінюваним за своїми наслідками. Він характеризується транснаціональністю, динамічністю й внутрішньою суперечливістю. У всьому світі сьогодні відбувається активний пошук відповідей на виклики глобалізації. Серед тих сфер, що втягнуті у глобалізаційні процеси, освіта посідає чи не найперше місце, адже її якістю сьогодні визначається якість життя людей у сучасному суспільстві.

Трансформуючи суспільство у суспільство знань, глобалізація спричиняє зміни самої системи освіти. Сучасна система освіти просто змушена активно змінюватися, щоб відповідати вимогам часу. В цьому містяться, зокрема, й витоки Болонського процесу.

Впливаючи на ринок і державу, процес глобалізації на рівні особистості вимагає персоналізації та соціалізації, провідним інститутом яких в системі вищої освіти виступають університети.

Підвищення інтенсивності навчального процесу, постійно зростаючі обсяги навчального матеріалу, а особливо вимоги практики рішуче ставлять завдання більш ефективної організації самостійного навчання і нагальну необхідність перенесення акцентів з викладення навчального матеріалу, як основної форми викладацької роботи, на організацію переважно самостійного його засвоєння, і в зв'язку з цим — на методичну роботу по якісному вдосконаленню відомих та новітніх форм індивідуальної роботи викладача із студентами.